

«Күләш Байсейітова атындағы
Қазақ ұлттық өнер университеті»
РММ Ғылыми кеңесінің шешімімен
БЕКІТІЛДІ
« 23 » _____ 2025 ж. № 9 хаттама
Ғылыми кеңестің төрағасы
_____ А.Ахмедьяров

**6B02126 «ОРКЕСТРЛІК ДИРИЖЕРЛЕУ» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ
ЕМТИХАН ТАЛАПТАРЫ**

✓ **БАКАЛАВРИАТ**

Кафедра атауы	Білім беру бағдарламасының атауы	Топ	Мектептен н/е колледжден кейін қабылдау	Даярлық топ	Шекті балл
«Хор дирижерлеу»	6B02126 «Оркестрлік дирижерлеу»	Қазақ Орыс	Арнайы мамандандырылған мектеп, музыкалық колледж	Бар	75 грант және ақылы

Өтініш берушінің дайындық деңгейіне қойылатын талаптар:

- Талапкердің кәсіптік музыкалық білімі туралы мемлекеттік құжаты болуы керек.

Талапкерлерде кәсіби оркестр дирижердың қалыптасуы үшін қажетті келесі мәліметтер болуы керек.

- Дамыған музыкалық есту қабілеті, ритм сезімі, теориялық және фортепианалық дайындық, эрудиция, музыкалық шығармаларды талдай білу қабілеттері болуы;
- Дамыған дирижерлік техника және пластика, коммуникативтік қабілеттер, артистизм және музыкалық талғам, ұжыммен жұмыс істей білу, көшбасшылық қасиеттер;
- Тұрақты жүйке жүйесі, физикалық шыдамдылық, кәсіби дағдыларды меңгеруге кедергі келтірмейтін физикалық кемшіліктердің болмауы;

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАНДАР БОЙЫНША ТАЛАПТАР

БІРІНШІ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН

1. Екі түрлі сипаттағы шығармаларды дирижерлеу (симфонияның бөлігі, увертюра).
2. Екі фортепианалық шығарманы орындау.
3. Есту арқылы талдау (интервалдар, аккордтар, 1-ші дәрежедегі тональдық туыстықта модуляциялар).
4. Коллоквиум.

Коллоквиум

Коллоквиум оқуға түсуші талапкердің жалпы мәдени деңгейін, оның музыкалық эрудициясын, музыка тарихының негізгі кезеңдері мен даму заңдылықтарын білуін, қазақ және шетелдік классикалық және қазіргі заманғы музыкалық әдебиетімен, аралас өнермен таныстығын анықтайды. Коллоквиумда музыкалық-теориялық цикл пәндері бойынша сұрақтар қойылуы мүмкін. Талапкер білуі тиіс:

- Орындайтын бағдарламаның композиторларының өмірбаянын және шығармашылығын;
- Музыкалық терминологияны;
- Қазіргі заманның көрнекті дирижерларын;

ЕКІНШІ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН: СОЛЬФЕДЖИО ЖӘНЕ МУЗЫКА ТЕОРИЯСЫ ТЕОРИЯ

Сольфеджио:

Жазбаша:

- Аралас құрылымды (гомофонды-полифониялық), диатоникалық туыстық тональдікке ауытқулары және модуляциясы бар ұшдауысты диктант.
- Жазуға берілетін уақыт – 25-30 минут, 10 рет орындалады.

Ауызша:

- Интервалдары, айналымдары бар аккордтарды әндету және естіп анықтау (тональдікте және дыбыстан);
- Төртдауысты орындауда біртональді және модуляциялық музыкалық құрылымды есту арқылы анықтау;
- Өртүрлі метрикалық қиындықтары бар, қарапайым және күрделі өлшемде жазылған, альтерация және мен хроматизмдері бар бірдауысты әуенді бірден парақтан әндету;

Гармония

Жазбаша:

- Диатоникалық аккордтарды, альтерацияланған субдоминанта аккордтарын, екі еселенген доминантаны, I-деңгейдегі туыстық тональдіктерге ауытқулары мен модуляцияны қолдана отырып әуенді гармонизациялау.
- Жазуға берілетін уақыт – 2 академиялық сағат

Ауызша:

- Период формасында, төртдауысты құрылымда (аккордтан тыс дыбыстарды қолдана отырып), I-деңгейдегі туыстық тональдіктерге модуляция ойнау;
- Аккордтар тізбегін немесе секвенция ойнау (тональді немесе модуляциялық);
- Өртүрлі стильдегі шығармалардың музыкалық үзіндісіне бірден парақтан гармониялық талдау жасау;
- Музыка теориясы, гармония, музыкалық шығармаларды талдау курстары бойынша сұрақтар;

ЖИІ ҚОЙЫЛАТЫН СҰРАҚТАР:

Сұрақ: Мен колледжде үрмелі (ішекті, халықтық) мамандығы бойынша оқыдым, енді оркестрлік дирижерлеу мамандығына құжат тапсыра аламын ба?

Жауап: Иә, Сіз құжаттарды тапсыра аласыз. Оркестрлік дирижерлеу мамандығына колледжді дирижер болып немесе аспапшы ретінде бітірген студенттер түсе алады.

Сұрақ: Музыкалық мектепті бітірген соң оркестр дирижерлеу мамандығына түсуге бола ма?

Жауап: Жоқ, болмайды.

Сұрақ: Коллоквиумда қандай сұрақтар қойылады?

Жауап: Коллоквиум жалпы музыкалық білім, музыкалық теориялық пәндер мен симфониялық әдебиет бойынша сұрақтарды қамтиды.

• Шығармашылық емтиханның бағалау критерийлері:

Бағалаудың балдық көрсеткіші <i>I</i> <i>шығармашылық</i> <i>емтихан</i>	Бағалау критерийлері <i>I шығармашылық емтихан</i>	Бағалаудың балдық көрсеткіші <i>II</i> <i>Шығармашылық</i> <i>емтихан</i>	Бағалау критерийлері <i>II шығармашылық емтихан</i>
45-50	Дирижерлік аппаратты еркін меңгеру; әртүрлі дирижерлік техника; трактовканың сенімділігі, шығармаларды дербес интерпретациялау; көркем-эмоционалды және бейнелі орындау; шығарманың түпкі ойын тыңдаушыға жеткізе білу; артистизм және сахнада өзін ұстау шеберлігі.	45-50	Жазбаша жұмыс мінсіз, қатесіз және ескертусіз орындалды; Диктант сауатты, қатесіз жазылған; Әндетуі интонациялық таза және ырғақты дәл; Музыка теориясы бойынша мінсіз жауап.
40-44	Дирижерлік аппаратты еркін меңгеру; дирижерлік техниканың негізгі элементтерін меңгеру; бағдарлама қателіктерсіз, жоғары орындаушылық деңгейде орындалған; ноталық мәтінді дұрыс оқу және білу; орындалып жатқан шығарманың көркем образын ашу, автордың түпкі ойын сәйкес орындаушылық штрихтарды дәл көрсету.	40-44	Жазбаша жұмыс сауатты орындалды, кішкене түзетулермен; Диктант толығымен жазылған, бірақ кішігірім түзетулер енгізілді; Әндетуі сенімсіз, бірақ интонациялық таза және ырғақты дәл; Музыка теориясы бойынша тамаша білім.
35-39	Дирижерлік аппаратты және дирижерлік техниканың негізгі элементтерін жақсы меңгеру; ноталық мәтінді дәл оқу және білу; көрсетілген фразировкаларға, штрихтарға, динамикаға, агогикаға сәйкес орындау; жеткіліксіз бейнелі орындау.	35-39	Жазбаша жұмыс бірнеше кішігірім қателіктермен орындалады; Диктант толығымен жазылады, бірақ әуен мен ырғақта аздап қате кеткен; Әндету жақсы, бірақ әуенде және ырғақтық қателіктер бар; Жақсы теориялық білім.
30-34	Дирижерлік аппаратты және дирижерлік техниканың негізгі элементтерін орташа деңгейде меңгеру; шығармалардың түпкі ойын дұрыс түсіну; ноталық мәтінді білу, бірақ бағдарламаны қатаң қателіктермен орындау; жеткіліксіз эмоциялы орындау; музыкалық көркемдіктің негізгі құралдарын (форма, мелодика, ритм, фразировка, динамика, штрихтар және т.б.) көрсету арқылы көркем образды ашу; сахнада өзін ұстау шеберлігі.	30-34	Жазбаша жұмыс аз қателіктермен орындалады; Диктант толығымен жазылады, бірақ әуен мен ырғақта аздап қателері бар. Ән айту жақсы, бірақ әуенде және ырғақтық қателіктер бар. Музыка теориясы бойынша кейде дұрыс жауап бере алмайды.

25-29	Дирижерлік аппаратты және дирижерлік техниканың негізгі элементтерін әлсіз меңгеру; сенімді емес трактовка және интерпретация; сахнада өзін ұстау шеберлігінің болмауы; ноталық мәтінді нашар білу; бағдарламаны қателіктермен, жеткіліксіз бейнелі орындау; эмоциясыз орындау; шығарманың көркем образын аша алмау, музыкалық көркемдіктің негізгі құралдарын (форма, мелодика, ритм, фразировка, динамика, штрихтар және т.б.) жеткіліксіз дәл көрсету.	25-29	Жазбаша жұмыс көп қателіктермен орындалған; Диктант толық жазылған, бірақ маңызды қателіктер жіберілген; Ән айту интонация жағынан таза емес және ритмикалық дәл емес. Музыка теориясы бойынша жауаптар әрдайым дұрыс емес.
20-24	Дирижерлік аппаратты және дирижерлік техниканың негізгі элементтерін нашар меңгеру; шығармалардың түпкі ойын дұрыс түсінбеу; сенімді емес трактовка және интерпретация; сахнада өзін ұстау шеберлігінің болмауы; ноталық мәтінді нашар білу, шығармаларды қателіктермен орындау; эмоциясыз, бейнелі емес орындау; шығарманың көркем образын аша алмау, музыкалық көркемдіктің негізгі құралдарын (форма, мелодика, ритм, фразировка, динамика, штрихтар және т.б.) дұрыс көрсете алмау.	20-24	Жазбаша жұмыс үлкен қателіктермен орындалды; Диктант көптеген қателіктермен жазылған, бірақ негізгі фрагменттер бар. Әндету дәл емес, үнемі түзетуді қажет етеді Музыка теориясы бойынша үзінді жауаптар береді
15-19	Дирижерлік аппаратты және дирижерлік техниканың негізгі элементтерін нашар меңгеру; шығармалардың түпкі ойын түсінбеу; дұрыс емес, сенімді емес және бейнелі емес трактовка мен интерпретация; сахнада өзін ұстау шеберлігінің болмауы; ноталық мәтінді нашар білу, бағдарламаны қатаң қателіктермен орындау; эмоциясыз, формальды дирижерлік жүргізу, штрихтар мен фразировкаларды, агогиканы және темпо-ритмдік нұсқауларды орындамау.	15-19	Жазбаша жұмыс толық орындалған жоқ; Диктант көптеген қателіктермен жазылған, бірақ негізгі фрагменттер бар. Ән айту дәл емес, үнемі түзетуді қажет етеді Жеңіл-желпі теориялық білім .
10-14	Дирижерлік аппаратты және дирижерлік техниканың негізгі элементтерін меңгермеу; шығарманың түпкі ойын түсінбеу, дұрыс емес трактовка және интерпретация; эмоциясыз, бейнелі емес орындау; төмен сахналық мәдениет; ноталық мәтінді нашар білу, бағдарламаны қатаң қателіктермен орындау; формальды дирижерлік жүргізу, штрихтар мен фразировкаларды, агогиканы және темпо-ритмдік нұсқауларды орындамау.	10-14	Жазбаша жұмыс соңына дейін орындалмайды, үлкен қателіктермен; Диктант толығымен жазылмаған, көптеген қателіктермен; Ән айту дәл емес; Теориялық білімді нашар меңгерген

5-9	Дирижерлік аппаратты және дирижерлік техниканың негізгі элементтерін меңгермеу; шығармалардың түпкі ойын түсінбеу; дұрыс емес трактовка және интерпретация; эмоциясыз орындау; төмен сахналық мәдениет; ноталық мәтінді нашар білу, бағдарламаны қатаң қателіктермен орындау; формальды дирижерлік жүргізу, штрихтар мен фразировкаларды, агогиканы және темпо-ритмдік нұсқауларды орындамау.	5-9	Жазбаша жұмыс орындалмады; Диктант соңына дейін жазылмаған; Әндету фрагментті, қателіктермен Теориялық материалды меңгермеген
0-4	Бағдарламалық талаптарды орындамауы	0-4	Жазбаша жұмыс орындалмады; Диктант жазылмаған; Ән фрагментті, қателіктермен Теориялық материалды меңгермеген

Байланысу ақпараты:

Бірінші шығармашылық емтихан сұрақтары бойынша: dirijerlay@kaznui.kz

Екінші шығармашылық емтихан сұрақтары бойынша: galpeissova@mail.ru

Оқуға тапсыру кезіндегі жалпы сұрақтарыңыз бойынша: Kaznui.priem@gmail.com

Факультет деканы: Сметова Алмагуль Амантаевна

Кафедра меңгерушісі: Аргингазинова Гульнар Болатовна

